

Regeringskansliet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ofa.k.remisser@regeringskansliet.se

Remissvar till Justerad beräkning av administration i kostnadsutjämnningen för kommuner Fi 2025/02010

Filipstads kommun är kritiska till förslaget som helhet.

Vid ett eventuellt införande uppstår en negativ ekonomisk effekt för Filipstads kommun.

När kommunen får lägre ersättning för administration och politik skapas risker i att upprätthålla rättssäkerheten i kommunen med redan anorektisk administration såväl inom kansli/ ärendehantering, utredning som ekonomisk hantering.

Filipstads kommun yttrar sig särskilt om sex delar i promemorian.

1. Legitimitet och vetenskaplig grund i utjämnningssystemet

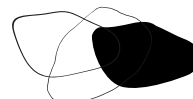
Det är avgörande för utjämnningssystemets legitimitet att systemets beståndsdelar är korrekt utformade och bygger på saklig och vetenskaplig grund. Filipstads kommun välkomnar därför att systemet ses över med jämna mellanrum. Vi ställde oss positiva till Utjämningskommitténs (SOU 2024:50) förslag, eftersom de var både vetenskapligt förankrade och framtagna av en enig parlamentarisk kommitté, vilket stärker förslagets demokratiska legitimitet.

2. Avsaknad av helhetssyn

I promemorian lyfts en del ur utjämningskommitténs förslag där alla delar utretts och beaktats noga. Detta gör det svårt att ta ställning till de nu aktuella förändringarna och att helhetsperspektivet på utjämnningssystemet saknas.

3. Bevarande av förlegad gleshetsmodell

Regeringen väljer i promemorian att gå tillbaka till en förlegad gleshetsmodell, där gleshet mäts som kommunens totala befolkning dividerad med ytan (invånardistans). Denna metod bortser från verklig bebyggelsestruktur. Resultatet blir att stora kommuner med en koncentrerad befolkning i centralorten fortsatt gynnas, medan kommuner där befolkningen är mer utspridd missgynnas. Det är en allvarlig brist i förslaget och motverkar syftet med kostnadsutjämnningen.

Promemorian väger in helt eller närmast helt obebodd/ obebyggdmiljö i måttet för invånardistans. Det innebär att till exempel nationalparker som inte kräver någon betydande kommunal service eller administration gör att vissa kommuner får en invånardistans som inte speglar de kommunala åtagandena eller administrativa kostnaderna.

4. Uppmaning till kommunsammanläggningar

Promemorian vill säkerställa att beräkningen av tillägg för administration i kostnadsutjämnningen inte ska bidra till att bevara en kommunindelning som riskerar att innebära svårigheter för kommuner att upprätthålla sin kapacitet.

Delmodeller inom utjämningsystemet har inte tidigare varit föremål för att främja kommunsammanläggning för att minska kostnaderna för politik och administration utan för att ersätta de kommuner som har högre kostnader än genomsnittet.

Ska sammanslagningar av kommuner uppmuntras krävs väsentligt längre tid än till januari 2027 för att förbereda detta.

5. Analys av samtliga kommuner och minsta möjliga kostnad saknas

Promemorian inte analyserat samtliga kommuner och inte heller beaktat vad kostnaden är för minsta möjliga politiska och administrativa organisation i en kommun utan endast utgått från befolkning och invånardistans.

6. Tidsperspektiv och uteblivet införandebidrag

Det korta tidsperspektivet i förslaget från beslut till genomförande (från 1 februari 2026 till 1 januari 2027) gör att beslutet kommer att fattas under budgetprocessen inför 2027 och skapar orimliga förutsättningar att anpassa verksamheten till nya förutsättningar.

I promemorians förslag om ändring av tillägget för administration bedöms inte medföra behov av införandebidrag trots att de kommuner som omfattas behöver göra stora omställningar.

Patrik Fornander
Kommunstyrelsens vice ordförande
tillika kommunalråd

Hannes Fellsman
Kommundirektör

